

УКРАЇНА

(19) UA (11) 41538 (13) U
(51) МПК (2009)
C23F 1/00

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ

ОПИС ДО ПАТЕНТУ НА КОРИСНУ МОДЕЛЬ

видається під
відповідальність
власника
патенту

(54) СПОСІБ ТРАВЛЕННЯ СТАЛІ

1

2

(21) u200814992

(22) 25.12.2008

(24) 25.05.2009

(46) 25.05.2009, Бюл.№ 10, 2009 р.

(72) ГОРОБЕЦЬ СВІТЛАНА ВАСИЛІВНА, UA, ГО-
РОБЕЦЬ ОКСАНА ЮРІІВНА, UA, БИЛО ОЛЬГА
МИКОЛАЇВНА, UA(73) НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
УКРАЇНИ "КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИ-
ТУТ", UA(57) Спосіб травлення сталі, що включає розмі-
щення її в розчині електроліту, який **відрізняєть-
ся** тим, що травлення сталі здійснюють під дією
постійного зовнішнього магнітного поля, при цьому
вищевказана сталь має залишкову намагніченість.

Корисна модель відноситься до способів тра-
влення металічного матеріалу, що стосується об-
робки поверхонь для отримання металевих повер-
хонь із заданими характеристиками.
Використовується в металургії для протравлюван-
ня сталі.

Найближчим аналогом є спосіб травлення
тонколистової сталі в пачках, переважно в розчині
сірчаної кислоти, що містить інгібітори та залізо
(Патент № 2211883 кл. C23 F1/28) шляхом попе-
реднього розміщення між листами сталі стержнів-
прокладок, що утворюють зазор.

Недоліком способу є додаткове використання
інгібіторів, що мало збільшує ефективність проце-
су травлення сталі та не інтенсифікує швидкість
процесу травлення.

В основу корисної моделі поставлена задача
покращити відомий спосіб травлення сталі, шля-
хом проведення процесу травлення під дією по-
стійного зовнішнього магнітного поля, за умови,
що метал матиме залишкову намагніченість. Це
дасть можливість забезпечити підвищення ефе-
ктивності процесу травлення сталі.

Поставлена задача досягається тим, що у
спосіб травлення сталі, що включає розміщення її,
в розчині електроліту, новим є те, що травлення
сталі здійснюють під дією постійного магнітного
поля, при цьому вищевказана сталь має залишко-
ву намагніченість.

На фіг. наведено часові залежності маси стра-
вленої сталі, для сталі з різним характером оброб-
ки під впливом магнітного поля, а саме: крива 1-
сталь без зовнішньої обробки, крива 2 - сталь піс-
ля розмагнічування, крива 3 - сталь після відпалу.
Крива 1 на даній фігурі має максимум при $t=20$ хв.,
отримуємо максимум стравленої маси.

Досліджували процес травлення гнучкої сталі,
що була піддана відпалу та розмагнічуванню, а
також сталь без обробки, в слабкому розчині азо-
тної кислоти в магнітному та без магнітного поля.
Результати експериментів травлення під дією по-
ля та без його впливу представлено на фіг.

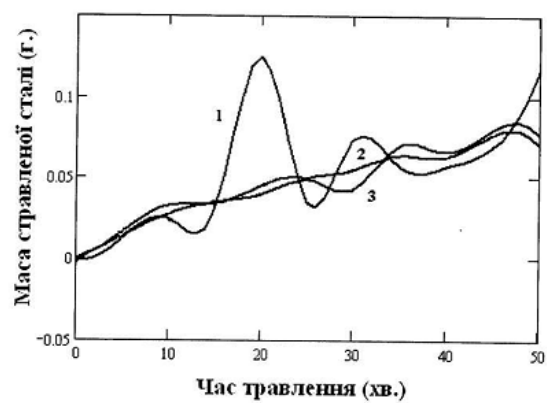
Порівнюючи криві на фіг. можна бачити, що
криві 2 та 3 мають подібний характер, на відміну
від кривої 1. Процес травлення в магнітному полі
для сталі після розмагнічення та відпалу зумовле-
ний зміною доменної структури та наявністю пруж-
них напружень. Тобто, даний спосіб травлення
сталі в електроліті під дією постійного зовнішнього
магнітного поля є ефективним для металу, що має
залишкову намагніченість. З фіг. видно, що процес
травлення для сталі із залишковою намагніченістю
інтенсифікується

Приклад здійснення способу. Сталеві зразки у
формі пластин без попередньої обробки, піддають
процесу травлення під впливом магнітного поля
напруженістю 1000Е у розчині азотної кислоти (3,5
%).

Під впливом магнітного поля (фіг.) при $t=20$ хв.
сталь без обробки має максимум стравленої маси,
тобто, травлення в магнітному полі максимально
інтенсифікує процес для сталі без попередньої
обробки.

Таким чином, проаналізувавши дані можна
сказати, що ефективним є запропонований спосіб
травлення сталі, що включає розміщення її, в роз-
чині електроліту, що полягає в травленні сталі під
дією постійного зовнішнього магнітного поля, при
цьому вищевказана сталь має залишкову намагні-
ченість.

(19) UA (11) 41538 (13) U

Фіг. 1